

دیدگاه مهندس حسین عسگرزاده

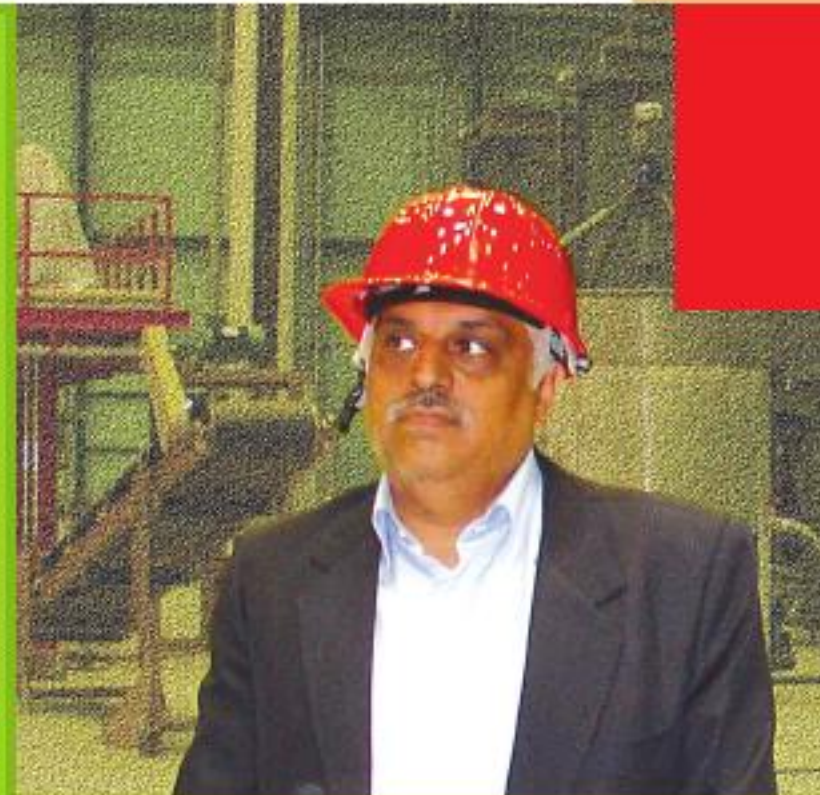
قائم‌مقام مجری مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی ایران

فرآوری

حلقه واسطه مابین

بخش معدن

و صنعت است

توجه

در ابتدا درباره ضرورت انجام عملیات فرآوری در صنایع معدنی کشور بگویید و به‌طور کلی جایگاه علم فرآوری مواد معدنی در کشور را چگونه می‌بینید؟

با توجه به این‌که ماده استخراجی از نظر عیار کانی مورد نظر و مقدار باطله آن دارای کیفیت مناسب نیست، کمتر ماده معدنی است که بتواند پس از استخراج، مستقیماً به عنوان ماده اولیه در دیگر بخش‌های اقتصادی مورد استفاده قرار گیرد. بر همین اساس، به فرایندهای مختلفی نیاز است تا بتوان به کیفیت مورد استفاده و قابل قبول در صنعت دست یافت و به عبارت بهتر، فرآوری حلقه واسطه میان بخش معدن و صنعت و همچنین دیگر منابع است. با توجه به روند تدریجی کاهش ذخایر معدنی با عیار مناسب در بخش صنعت و بالا رفتن قیمت‌فلزات و دیگر مواد معدنی، فرآوری مواد معدنی فرصت اجتناب‌ناپذیر توسعه بخش معدن است که هم اکنون در کشور در بخش دولتی و خصوصی شاهد سرمایه‌گذاری و فعالیت در این زمینه هستیم.

توجه

اکنون با توجه به آنچه ذکر شد، درباره مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی ایران بگویید؟

مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی در زمینی به مساحت ۱۰ هکتار و با زیربنایی بالغ بر ۲۷۰۰۰ متر مربع شامل آزمایشگاه‌های فرآوری، شیمی تجزیه، کانی‌شناسی و محیط‌زیست، پایلوت پلنت فرآوری مواد معدنی، کارگاه‌ها، ساختمان اداری، انبارها و سدهای باطله در شهرک کاوش واقع در کیلومتر ۱۰ بزرگراه کرج، قزوین جنب کارخانه سوپا واقع شده است.

توجه

نخستین اندیشه احداث مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی چگونه شکل گرفت و ضرورت تحقق آن چه بود؟

مطالعه برای احداث مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی با توجه به نبود هیچ‌گونه مرکز تحقیقاتی تخصصی در این زمینه از سوی وزارت معادن و فلزات سابق از سال ۱۳۶۷ آغاز شده و پس از تصویب این طرح، از پایان برنامه اول فعال شده است. تا سال ۱۳۷۳ فعالیت‌های مطالعاتی و انتخاب مشاور خارجی انجام شد و

مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی ایران با پیشرفته‌ترین تجهیزات و نیروهای متخصص، آماده ارائه خدمات فنی در زمینه مطالعات کانی‌شناسی، شیمی، زیست‌محیطی و فرآوری است. ضمن آن‌که تنها مرکز تحقیقاتی در کشور است که در آینده، امکان مطالعه روی همه کانیهای فلزی و غیرفلزی در مقیاس پایلوت (نیمه صنعتی) را دارد. مهندس حسین عسگرزاده، قائم‌مقام مجری مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی ایران با دیدی باز و متفکرانه به بررسی مسائل موجود در زمینه فرآوری مواد معدنی می‌پردازد. وی معتقد است؛ صادرات مواد معدنی خام و فرآوری نشده مقرون به صرفه نیست و راه‌اندازی واحدهای مختلف فرآوری تأثیر بسزایی در رشد و توسعه اقتصادی کشور دارد. گفت‌وگوی ماهنامه علوم‌زمین و معدن در ممل سرسبز و تازه تأسیس مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی ایران را در ادامه می‌خوانید.

صنایع قرار گرفت و از سال ۱۳۸۵ به طور مستقل متولی مرکز، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران است.

توسعه

آیا در شکل‌گیری این مرکز، از فناوری و اطلاعات موجود در دیگر کشورها در زمینه‌های مختلف فرآوری نیز بهره‌برداری شده است؟

مطالعات طراحی و انتخاب تجهیزات آزمایشگاه‌ها، پایلوت‌پلنت، کارگاه‌های مرکز از سوی AMDEL BHP، استرالیا به عنوان مشاور طراحی و با همکاری مؤسسه تحقیقات و کاربرد مواد معدنی ایران به عنوان مشاور صنعتی و ناظر ایرانی انجام پذیرفته است. مجموع

به فناوری تبدیل مواد معدنی خام به مواد قابل مصرف در صنعت، از طریق روش‌های آزمایشگاهی و تست‌های نیمه‌صنعتی (پایلوت) بوده است. نتایج اجرایی تحقیقات به تهیه فلوشیت صنعتی برای طراحی کارخانه‌های فرآوری مواد معدنی و رفع مشکل واحدهای موجود فرآوری منجر شده است.

توسعه

مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی به همت و با حمایت کدام نهاد تأسیس شد؟

مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی از طرح‌های عمرانی وزارت معادن و فلزات سابق بوده که پس از ادغام با وزارت صنایع، مسوولیت ادامه عملیات اجرایی به عهده وزارت

عملاً" قراردادهای اجرایی عملیات از نیمه دوم سال ۱۳۷۳ منعقد و کارهای اجرایی از ابتدای سال ۱۳۷۴ آغاز شده است. بخش آزمایشگاه‌های مرکز در سال ۱۳۸۴ راه‌اندازی شد و آخرین مراحل نصب تجهیزات و بهره‌برداری از بخش پایلوت در دست اجراست که پیش از پایان سال جاری به اتمام خواهد رسید.

توسعه

اهداف و زمینه‌های فعالیت مرکز فرآوری مواد معدنی چیست؟

تأسیس مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی با هدف ایجاد یک مرکز تحقیقاتی در مقیاس جهانی (world class research center) برای تحقیقات کاربردی، تولید دانش و دستیابی

دنیا وجود دارد، ضمن آن که این مرکز به عنوان مرکز تحقیقات فرآوری موادمعدنی کشورهای عضو اکو ثبت شده که این مساله می تواند در انتقال تجربیات و امکان ارتباط فنی و حرفه ای با کشورهای منطقه بسیار موثر باشد.

تجربیات

نظر جناب عالی در خصوص صادرات موادمعدنی استخراج شده به صورت خام و فرآوری نشده چیست و انجام عملیات فرآوری روی موادمعدنی چه تأثیری در بالا بردن ارزش افزوده مواد و کمک به رشد و توسعه اقتصادی خواهد داشت؟

صادرات موادمعدنی خام و فرآوری نشده از کشور مقرون به صرفه نیست، زیرا زحمت فراوان استخراج و تولید، تولیدکننده را مجبور می کند محصول خود را با رقم پایین تری بفروشد. در صورتی که راه اندازی واحدهای مختلف فرآوری از قبیل ایجاد زمینه اشتغال، تولید، افزایش ارزش افزوده، بومی کردن دانش فنی و دستیابی به فناوری و تربیت نیروی متخصص و کارآمد، تأثیر بسزایی در رشد و توسعه اقتصاد ملی خواهد داشت.

صورت گرفت و امکانات و توانمندی های هر یک از مراکز تحقیقاتی فرآوری موادمعدنی در دنیا با وسعت و امکانات فنی مرکز وجود دارند که تعدادی از مراکز مشابه در دنیا مثل Lakefield در کانادا، VTT در فنلاند، AMDEL در استرالیا است.

تجربیات

نیروهای فعال در مرکز تحقیقات فرآوری موادمعدنی ایران دارای چه سطحی از تحصیلات هستند؟

با توجه به تخصصی بودن چنین مرکزی، از ۷۵ نیروی در حال انجام کار، ۱۹ نفر دارای مدرک کارشناسی ارشد و بالاتر، ۲۰ نفر با مدرک کارشناسی و ۱۳ نفر تکنیسین هستند که این نیروی کارآمد با توانایی فنی بسیار مناسب در حال فعالیتند.

تجربیات

آیا امکان انتقال تجربیات کارشناسان مرکز تحقیقات فرآوری موادمعدنی به دیگر کشورها وجود دارد؟

با توجه به برنامه ریزی های صورت گرفته، امکان ارتباط این مرکز با مراکز فعال مشابه در

هزینه های ارزی و ریالی برای ساخت و تجهیز مرکز جمعا حدود ۲۰ میلیارد تومان بوده که حدود ۱۰ میلیون دلار آن، هزینه ارزی را شامل می شود. در زمان طراحی اولیه این مرکز، از مراکز مشابه در سطح جهانی مثل VTT فنلاند، CSIRO استرالیا، NAGPUR هند بازدید

